

Bērnu ceļošana

Publicēts: 06.10.2022.

Uz bērnu ceļošanu attiecas arī [vispārējie ieteikumi par drošu ceļošanu](#).

[Latvijas tiesību akti](#) nosaka kārtību, kādā bērns (persona līdz 18 gadu vecumam) šķērso Latvijas ārējo robežu, izceļojot no Latvijas Republikas uz valsti, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts^[1] vai Šengenas līguma dalībvalsts^[2]. Regulējums attiecas uz bērniem, kas ir Latvijas pilsoņi, Latvijas nepilsoņi vai personas, kam piešķirts bezvalstnieka statuss Latvijā. Bērns var šķērsot Latvijas valsts robežu abu vai viena no vecākiem, aizbildņa vai citas personas pavadībā. Obligātās izglītības vecumu sasniedzis bērns var šķērsot valsts robežu patstāvīgi.

Valstīm, kurās bērns ieceļo, tai skaitā tranzīvalstīm, ir tiesības izvirzīt savas prasības nepilngadīgu ārvalstnieku ieceļošanai. Šādas papildu prasības var būt noteiktas, ja citās ES vai Šengenas valstīs ir atjaunota robežpārbaude uz iekšējām robežām, kā arī citos gadījumos. Tāpat savas prasības tiesīgi noteikt pasažieru pārvadātāji, piemēram, aviokompānija, ar ko ceļo bērns. Tādēļ vecākiem pirms ceļojuma jāpārliedz, vai valsts, uz kuru vai caur kuru ceļos bērns, vai attiecīgais pasažieru pārvadātājs nav noteicis papildu prasības saistībā ar bērna ceļošanu.

Ja bērns nedodas ceļojumā kopā ar vecākiem, ieteicams noformēt notariāli apliecinātu pilnvaru bērna pārstāvībai ārkārtas situācijās. Vecāku pienākums ir nodrošināt bērnam pilnvaroto pārstāvi, kurš par bērnu rūpēsies un pārstāvēs viņa intereses, piemēram, medicīnas iestādēs (ja bērnam būs nepieciešama medicīniskā palīdzība, ārsts to nedrīkstēs sniegt bez pilnvarotās personas vai vecāku piekrišanas). Šāda pilnvara noformējama pie [zvērināta notāra Latvijā](#) klātienē vai videokonferences režīmā (ja personai ir Latvijas elektroniskais paraksts) vai [Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs](#).

Pirms ceļojuma jāpārliedz, vai Latvijā izdotiem dokumentiem (dzimšanas apliecība, pilnvara, bāriņtiesas lēmums un tml.) uzrādīšanai ārvalstu amatpersonām nepieciešams tulkojums un dokumenta īstuma apliecinājums. Par šiem jautājumiem lūdzam sazināties ar attiecīgās [ārvalsts diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību](#).

Bērnu ceļošana ES / Šengenas zonā

Bērnu ceļošana ārpus ES / Šengenas zonas

Izbraukšana uz dzīvi ārzemēs

Bērnu ceļošana ES / Šengenas zonā

Lai izbrauktu no Latvijas uz citu ES vai Šengenas līguma valsti, bērnam ir nepieciešams vienīgi ceļošanai derīgs dokuments - pase vai personas apliecība. Latvijas nepilsoņa personas apliecība nav izmantojama kā ceļošanas dokuments.

Bērnu ceļošana ārpus ES / Šengenas zonas

Ceļošana kopā ar vecākiem

Ja bērnu pavada vecāks, kurš ir Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis, ES, EEZ valsts vai Šveices Konfederācijas pilsonis vai persona, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss šajās valstīs, papildus pasei līdzī jāņem:

vecāka ceļošanas dokuments ar ierakstu par radniecību ar šo bērnu;

bērna dzimšanas apliecība vai tās notariāli apliecināta kopija, ja ceļošanas dokumentā nav ieraksta par radniecību ar bērnu.

Ja bērnu pavada vecāks, kurš nav Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis, ES, EEZ valsts vai Šveices pilsonis vai persona, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss minētajās valstīs, papildus pasei līdzī jāņem:

vecāka ceļošanas dokuments ar ierakstu par radniecību ar bērnu;

bērna dzimšanas apliecība vai tās notariāli apliecināta kopija, ja ceļošanas dokumentā nav ieraksta par radniecību ar šo bērnu;

notariāli apliecināta otra vecāka (Latvijas pilsoņa, Latvijas nepilsoņa, ES, EEZ valsts vai Šveices pilsoņa vai personas, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss šajās valstīs) pilnvara bērna izceļošanai no valsts.

Šāda pilnvara nav nepieciešama, ja vecāks viens īsteno aizbildnību pār bērnu un uzrāda kādu no šādiem dokumentiem vai attiecīgā dokumenta notariāli apliecinātu kopiju:

otra vecāka miršanas apliecību;

tiesas spriedumu (sprieduma norakstu) par:

- tā vecāka atsevišķas aizgādības nodibināšanu pār bērnu, kurš pavada bērnu;
- aizgādības tiesību atņemšanu otram vecākam;
- otra vecāka izsludināšanu par mirušu;
- otra vecāka atzīšanu par rīcībnespējīgu;

dzimšanas apliecību, kurā nav ieraksta par otru vecāku;

dzimtsarakstu nodaļas izsniegtu izziņu, ka ziņas par tēvu dzimšanas aktu reģistrācijas grāmatā ierakstītas pēc mātes norādījuma;

notariāli apliecinātu vecāku vienošanos par vecāka atsevišķas aizgādības nodibināšanu pār bērnu, kurš pavada bērnu.

otrs vecāks nav Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis, ES, EEZ valsts vai Šveices pilsonis vai persona, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss šajās valstīs;

otrs vecāks (Latvijas pilsonis, Latvijas nepilsonis, ES, EEZ valsts vai Šveices pilsonis vai persona, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss šajās valstīs) nav sasniedzams. Šādā gadījumā jāuzrāda bāriņtiesas lēmums, kurā norādīts, ka vecāks nav sasniedzams.

Ceļošana citas personas pavadībā

Ja bērns ceļo citu personu pavadībā, papildus derīgai pasei līdzī jāņem:

vismaz viena vecāka (Latvijas pilsoņa, Latvijas nepilsoņa, ES, EEZ vai Šveices pilsoņa vai persona, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss šajās valstīs) vai bērna aizbildņa notariāli apliecināta pilnvara bērna izceļošanai konkrētās personas pavadībā;

ja bērns izceļo aizbildņa pavadībā, - bāriņtiesas lēmums par aizbildnības nodibināšanu vai tā notariāli apliecināta kopija.

Ja izceļo bērns, kas ievietots bērnu aprūpes iestādē vai nodots audžuģimenei, papildus derīgai pasei līdzī jāņem bāriņtiesas lēmums

par atļauju izceļot konkrētās personas pavadībā.

Bērns ceļo viens

Bērniem papildus derīgai pasei līdzī jāņem vismaz viena vecāka (Latvijas pilsoņa, Latvijas nepilsoņa, ES, EEZ valsts vai Šveices pilsoņa vai personas, kurai piešķirts bezvalstnieka statuss šajās valstīs) vai aizbildņa notariāli apliecināta piekrišana bērna patstāvīgai izceļošanai no Latvijas.

Bērnam, kurš ievietots bērnu aprūpes iestādē vai nodots audžuģimenei, līdzī jāņem bāriņtiesas lēmums par atļauju bērnam patstāvīgi izceļot no Latvijas.

Ceļošana uz Apvienoto Karalisti

Lai ieceļotu Apvienotajā Karalistē (AK), no 2021. gada 1. oktobra ES pilsoņiem par vienīgu ceļošanas dokumentu tiek noteiktas pases, eID kartes vairs netiks atzītas par derīgu ieceļošanas dokumentu. Ārlietu ministrija jau tagad aicina, ceļojot uz AK, ņemt līdzī pasi.

Aicinām sazināties arī ar aviopārvadātāju par nepieciešamību nepilngadīgajiem pasažieriem uzrādīt papildus dokumentus atbilstoši pārvadātāju drošības prasībām.

Šķērsojot AK robežkontroles punktus, var tikt prasīts uzrādīt vismaz viena vecāka piekrišanu bērna patstāvīgai izceļošanai no Latvijas, radniecību apliecinošus dokumentus, jo īpaši gadījumos, ja vecāka un bērna uzvārds atšķiras, kā arī otra vecāka piekrišana vai atļauja trešajai personai pavadīt bērnu ceļojumā. Sīkāka informācija atrodama [AK valdības mājas lapā](#).

Izbraukšana uz dzīvi ārzemēs

Ja bērns tiek izvests no valsts nevis ceļošanas nolūkā, bet uz pastāvīgu dzīvi citā valstī, šāds lēmums jāaskaņo ar otru vecāku. Ja tiesa ar tās nolēmumu ir noteikusi bērna dzīvesvietu ārvalstī, tad vecākam, kurš izved bērnu uz pastāvīgu dzīvi šajā valstī, nav nepieciešama otra vecāka piekrišana. Ja viens no vecākiem uzskata, ka otrs vecāks aizvedis vai nelikumīgi aiztur viņu kopīgo bērnu ārvalstīs, viņš/viņa var iesniegt Tieslietu ministrijā pieprasījumu par bērna atgriešanos Latvijā vai pieprasījumu par saskarsmes tiesību nodrošināšanu ar bērnu^[3]. Tuvāka informācija [šeit](#) un [šeit](#).

Tuvāka informācija:

Par Latvijas robežas šķērsošanu: Latvijas Valsts robezsardze

Diennakts tālrunis [+371 67075718](tel:+37167075718) vai [+371 67075616](tel:+37167075616), robezsardze@rs.gov.lv; www.rs.gov.lv

Par ārvalstu prasībām ieceļošanai ar bērniem: [ārvalstu diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības Latvijā](#)

Par pilnvaru/piekrišanu noformēšanu un par dokumenta apliecināšanu ar *apostille*: [Latvijas Zvērinātu notāru padome](#)

Par bāriņtiesas lēmumiem sazināties ar [attiecīgo bāriņtiesu](#)

Par dokumentu legalizāciju: Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments

[+371 67 015 905](tel:+37167015905) – Informatīvais tālrunis par ceļošanu un konsulārajiem pakalpojumiem

[Dokumentu legalizācija](#)

Par bērnu prettiesisku aizvešanu/aizturēšanu: [Tieslietu ministrijas Starptautiskās sadarbības departaments](#)

Ārkārtas situācijās: Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta diennakts tālrunis ārkārtas situācijām [+371 26337711](tel:+37126337711); e-pasts palidziba@mfa.gov.lv;

[Par ārkārtas situācijām](#)

[1] Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija, Zviedrija.

[2] Austrija, Beļģija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Igaunija, Islande, Itālija, Latvija, Lietuva, Lihtenšteina, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Šveice, Ungārija, Vācija, Zviedrija.

[3] Pamatojoties uz Hāgas 1980. gada 25. oktobra Konvenciju par bērnu starptautiskās nolaupīšanas civiltiesiskajiem aspektiem.

<https://www.mfa.gov.lv/lv/bernu-celosana>